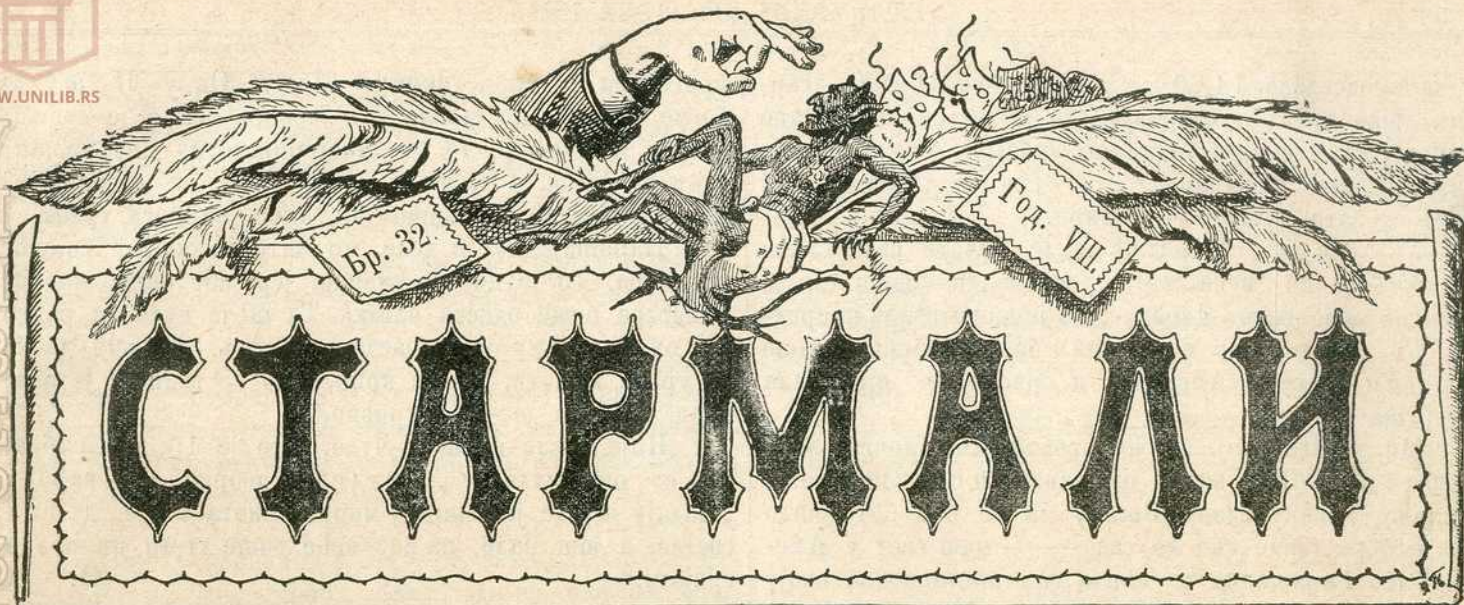

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 30. новембра 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеve: 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се пишу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Па шта сад?

Ој Србијо, земљо млада,
Пуна туге, пуна јада,
Ја те љубим очајнички,
Данас већма нег икада.

Није тебе обрвала
Та сливничка магла, тама;
Твоју снагу ломе, гњече,
Море, трују годинама.

Дизало се у висину
Свако пашче, свако звере,
А лозинка била им је:
Убијајмо карактере!

Младом лету — салом крила.
Живљој крви — пут изгнања.
Здравој мисли — сто жандара.
Ведром челу — жиг издања.

Себичњашто, шарлатанство,
Пустоловље, кривосуђе.
Ајка, јуриш, бес на своје,
Подли прихват жеље туђе.

То је семе, што се смело
Сејат' широм на све стране.
Смеш ли рећи: Није тако!
Смеш ли рећи, краљ-Милане?

То је семе, из којег су
Данас никле прне гране.
Смеш ли рећи: Није тако!
Смешли ли рећи: краљ-Милане?

А под чијим пустим крилом
Дочекасмо ове дане?
Питаће те правда божја,
Питаће те, краљ-Милане!

Божја правда споро суди,
Али дође из ненада, —
Смели ли бити, сме л' се хтети
Да за кривце народ страда?

Где год жандар глас не дави
Виче ти се од-а-свуда:
Силази се својевољно, —
Ил још чекаш горих чуда!

— 0 —

У место шетње.

Наиђе неки пут шаљиво доба, н. пр. кад се Грчка спрема за рат, ил Кошут пише озбиљна писма о помаћаривању Словакиња. Али кад падне крв, изволте отуда онда месити шалу. Да сам српски генерал, ја бих можда то могао учинити, јер су српски генерали узели овај рат бар испочетка, одиста као неку шалу. После те шале, шаљиво је данас можда још једино то, што у опште излазе шаљиви листови.

Па још изволте писати шетњу. Од кад се протело краљу Милану да се отшета у Софију, те изађе толико зло, од тог доба мора човек бегати од шетње. Но може канда исто толико зло изаћи и од стојања. Ако н. пр. бугарски кнез узбуди хтео дуго „стајати“ и постојати у Пироту, може отуда да се распири по њега пре штет(њ)а него шетња.

Но већ ми, који живимо у Угарској, требали би да смо доста хладнокрвни према губитцима. Србија је н. пр. овог рата изгубила 6—8.000 држављана, али ми у Угарској губимо сваке године далеко више. Ето

се лане одселило 14.000 а ове године 16.000 угарских држављана у Америку. То је по нас исто тако пропало, као горњи губитку по Србију. Само што наша влада отпрема људе сама у „други свет“, а српској влади су зато нужни — Бугари.

Код нас је у Угарској дакле вечити рат. Сваки час нам оде по нека жртва, сваки дан видиш где је опустило ново село. Дабогме, да је наша влада напреднија од српске, јер не троши барут. Иначе наше „жртвице“ гута Америка, а српске је прогутала Бугарска.

Ми у Угарској иначе прегоревамо доста лако „губитке“. Шта више, ово дана смо славили десетогодишњу Тисину владу. Значи, да ће нам бити мило ако и даље узиде као до сад — наш свет у Америку. Но Гарашанин се канла сам постарао за своју славу. Он влада тек пола толико као Тиса, те се постарао, да на његову петогодишњу прославу — пуцају чак и — топови.

Чудан смо ми свет! Да је Гарашанин дочекао своју петогодишњицу у „миру“, ми би му сви желили оно, што је заслужио. Већина би рекла, да тај човек цео целпат не вреди, ни метак барута. Ал кад је послао толики свет на кланицу, само да може славити своју петогодишњицу у Софији, многи од нас хоће да промукну славећи га.

Но дабогме! Велике грехове, који допиру до неба, не виде мали људи. Већина нас виче много жешће кад се на неправди затвори човек, но кад се на неправди упропашћују народи.

Међутим српски краљ као да схваћа ту ствар с друге стране. Он је мислио народ ће му заборавити на онолике упропашћене Србе, ако „придобије“ отприлике толико исто Бугара.

Много се говорило у последње време, где се то бавио краљ, па нико не умеде рећи. Неки су листови већ писали да се убио, па су то после опровргли. А ја бих одиста рекао, да се он доиста убио, и ако сад

преговара с министрима у Нишу. Он у Нишу да богме и опет нишани на некога, само је сувише разрок политичар, те се јако бојимо да не нишани опет на једне, а да не погоди друге. У осталом он кад и нишани, не нишани на оног, на кога треба.

Најновије му је дело то, што је оборно војеног министра. То је добро учинио, јер погешка војеног министра беше одиста велика. Та тај је кукавак радио све оно, што му је заповедао — краљ. За њим дакле не треба жалити. Он је крив, само се вели да је онај прав, који га је — искривио.

Није дакле никакво чудо, што је 15. септембра, кад су оно падале „звезде“, говорио наш народ: „Падају звезде јатомице у море; гриота им је, да нам светле, а још мало, па нас неће више хтети ни сунце грејати.“

У Ш Т И П Ц И.

„Стармали“ части кривце обично с „уштипцима“, о Божићу их части са „орашчићима“, о Ускрсу „црвеним јајима“, а у овом ратном добу, требао би их канда частити — „куршумима.“

Има људи који никако не могу да одвоје српски народ од краља Милана. Али да то може бити, најбоље је показао сам краљ, јер се он давно одвојио од народа.

У Србији нико не зна, где је данас краљ Милан. Камо среће да се не зна ни какав је.

Све читам, како се ради на томе, да Аустро-Угарска упадне у Србију. Но мени се непрестано чини, с се ради на томе, да Србија „упадне“ у Аустро-Угарску.

Угарска влада је довела међу нас Чангове, да

ПОДЛИСТАК

Дипломатски.

Хумореска од Драге Гавриловићеве нар. учитељице.

Госпођа Чигрићка давнашња је удовица. Од мужа јој остаде за издржавање тек малена трговиница, кућица, нешто земљице и умиљата ћерка Даница.

Да је Чигрићка вредна и поштена удовица, заклеће се цело село Х. Но било је нешто што су јој неки и замерали. Замерали су јој на пример, што нема одрасла сина, него тек ћерку на удају, па опет сваки-час „зивка“ и прима у кућу сву сеоску нежењену мушкацију; неки су јој опет замерали чак и то, што за женски „писмен свет“ немари ни да чује, а од мушкадије бира опет и „честује“ све писменије од писменијих. . .

Али госпођа Чигрићка је промућурна жена, па и не хаје за то. Зна она, да се не може намесити колача целоме свету; а она је нуз то сирота удовица, на коју свака ђаво насрће. . . Неда се богме она у својој намери ни чим смести — ко хоће боље, широко му поље; а она добро

знаде, да је данас тешко и „мушкој глави“ „усрећити“ женско дете, кад нема мираза; а ди ли појзи, сиротој удовици! Свој „залогај хлеба“ не може тек зету дати уз ћерку; а будно око њезино давно је увидело да је оно „суђено“ опразна реч, па није хтела „да чека срећу“ скрштених руку. . .

„Прилика нас чини и крадљивцем“, умствовала је она; па што не би познанство одвело доброј партији а без мираза?! . . .

Разуме се, да су ову намеру њезину брзо проникле сеоске бабе, те критизирању и сплеткарењу не беше краја. Но Чигрићка је све то одбијала кочијашком изреком: „за добрим се коњем бат чује!“ Или: „Тако оћу, па пунктум! Познајем ја свет; док девојку један узме, треба хиљади да се допадне. . .“

„Паметна женскиња“, говорили су на то неки; други су опет вртећи главом шапутали: „Сирото дете изаћи ће на глас и пропаћиће, са људе матере!“

Госпођица Даница изађе међу тим заиста на глас — особито код мушког света — као најлепша девојка, не само у селу, него у читавој жупанији. . .

насе они науче, како треба љубити домовину. Кад тамо Чангови ово дава дигосе буву, јер им је велика — пореза. Шта ћемо сад господо с „учитељима„?!
* * *

Слава Тисине десетогодишње владе, свршила се за један дан. Ми се јако бојимо, да ће у своје време, облакивање те десетогодишње владе трајати годинама.
* * *

Посланик Олах интелепелисао је нашег министра финансије због тога, што је пољубио престолонаследника у руку. Но да је отац Панта био на карловачком сабору, каква би то тек била интерпелација. (Та зна се где је он пољубио Германа.)
* * *

Немци у Ђерђамошу жале се, што код њих помаћаривање иде врло споро. Дакле зло по шовене. Они, који хоће да се мађаре, не могу да науче мађарски, а они који би имали памети да науче мађарски, ти опет имају памети и зато да се не мађаре.

Θ.

Ђира. Ја мислим да се кнез Александар мора задовољити тиме, кад му Србија жртвује оно, што јој је најскупље.

Спира. А шта је то?

Ђира. Па — краљ Милан.

Спира. Али ако се не задовољи тиме?

Ђира. Е, овда ће Србија знати шта ће радити, јер овда ће повратити опет себи симпатије целог словенства.

Ђира. Зашто је Уредник „Наш. Доба“ рекао и написао: „Хвала богу. Данули смо душом!“ и то баш у овај дан, кад су сви други Срби јаукнули из дубине душе.

Кад је Чигрићка то чула, плувала је у радости.

Но где је среће ту је и несреће! Удварача беше око Данице, по бапском изразу, више нег’ „.....“. Даница је опет девојка са финим укусом, па се не задовољаваше ма чиме. Чешће јој и радије на пример застајаше око на поноситоме љиљану и мирисавом каранфилу, него на другом грубљем цвету и корову. . . То сам само примера ради навела.

То су њезини удварачи брзо увидели, па како се улога „корова“ нијоме не свиди, почеше се са ласкањем још више надметати. Надметало се и удварало „јуначки“. Док се та борба неколицини не досади, те неки са осмејом резигнације а неки са злобним церекањем напустише кућу госпође Чигрићке, оставивши поље другим сретнијим или бар истрајнијим јуначинама.

„Јесам ли ти казала (или казао) да ће тако бити. Ето тај и тај више је и не гледи. . . Не долази јој више ни у кућу; чекај само још који дан па ће и њезином царовању куцнути час. — Изаћи ће сасвим из моде. . . Чудим се само како је још пре нису напустили!“ чуло се сад опет по селу.

Спира Он је тога дана добио четврту рату субвенције, о којој је мислио да је више неће ни добити.

Ђира. Е, дакле он није слагао. Он је заиста давуо душом.

Ђира. Зашто се краљ Милан за две године дана није дао крунисати?

Спира. Ја ти то не знам казати. Питај његове жалосне доглавнике.

Ђира. Знам, брате ја би волео да је он био у своје време миропомазан, него што је сад, на велику жалост и срамоту нашу — ратопомазан.

П у с л и ц е.

Δ. Краљ Милан је увек говорио: Не питам ја никога (т. ј. из народа свога), јер ја са моје висине даље видим него ико други. (Али мени се ипак чини, да ће се њему очи отворити тек онда, кад се опет у низину врати.)

✠. Краљ Милан је у ратној прокламацији својој говорио о „традиционалној политици своје породице“, и о неким „вишим интересима“. Криво схваћену традиционалну политику може сад са собом понети, али „виши интереси (лендербанкниви)“ остају на грбачи народа.

○. Најсрећнији су сада читаоци „Нашег Доба.“ — Они ће можда тек после 14 дана чути да је и Пирот пао, а донде већ може бити братска споразума и заједничке акције између кнеза бугарског и краља српског (али наравно, тај неће смети бити противник начела ујединења).

Но сад се већ мало забринула и госпођа Чигрићка, и строго наложила ћерци, да пази шта ради, па да не прави много разлике међу удварачима. . .

Али јест, хоћеш! — Даница је истина била добра девојка и најпослушнија ћерка, али срце није машина, да се даде увек по нашој вољи управљати, па и њојзи струјаше крв јаче срцу и против воље, кад год је г. Милан Машић, овдашњи ваљани али тек привремени учитељ гледао, него онда кад је гледаше цело туце осталих удварача. . .

То јој је скоро све удвараче распудило и ласкаве им речи у отровне стреле против ње претворило. И Чигрићка беше као громом поражена. Није шала; за ћерком јој већ свашта говоре, па онда — тај „гоља“ да јој буде зет! Не, то она не може допустити; ако га не потврде, после ваљда она да га рани. Па онда зашто је и трпила да свет „испира уста“ са ћерком јој и њезином кућом?! . . .

С тога науми, да учини свему крај. Између заосталих ћериних удварача најбоље јој се допадале Иван Јовић, ондашњи прилично имућни трговац. Њему рече она даном приликом: „Ја вас почитујем, к’о ваљана момка и пријатеља, али моја кћи излази због вас на глас. Ако вам је

□. Ја сам Србин, и не могу никада бранити онога с киме Срби ратују. Али кад сам чуо да гори Видин, помислио сам: боље би било да смо запалили Видело.

†. „Наше Доба“ тако доноси ратне вести, као онај, који је чуо да нешто звони. Звони, брате, звони. Гарашанину је већ одзвонило, — али звоно се још није уморило.

▲. У Грчкој је неко изумео барут, који не пуца. Влада је тај барут купила и сада другог нема. Ако грчкој војсци пушке зарђају, а међутим потреба позове на бој, „Стармали“ ће им морати послати неколико кутија пуч-пулвера.

✱. Будући историчар краља Милана наћиће се у неприлици; неће знати шта ће пре писати, или „de bello“ или „de pace“.

¶. О краљу Милану говорите што хоћете, — не марим (он је све заслужио), — али у част српске војске ми не дирајте. Она је показала старо јунаштво. Њу нису Бугари надјачали, него оно, што дај боже да више никад не буде.

А има ли што ново из Босне?

Има брате, има. Отвори само „Сарајевски Лист“ на ње и сам видети. Босна хоће, не само да се пропева, него и да се проигра.

Прва је новост „Певачко друштво.“ А ко га покреће? Зидар г. Вапцаш. (Босанци још нису изумели инсектентулфер, дакле Вапцашима може

дакле девојка у вољи, узмите је, или — или ми више не долазите у кућу.“

Момак се застидио, па како не беше према девојци сасвим равнодушан, одмах је онако у забуни и заискао.

Кад је Јовић отишао, полети она ћерци у собу, да јој радосну вест јави. На вратима дочека је Даница, и дкрћуном руком предаде јој писмо од г. Машића, што га је донело дете баш сад за госпођу.

Срдито и нагло узе писмо и отвори га. У писму је молио и Машић за руку Даничину.

„Треба ми тај, гоља!“ Имам ја за тебе и боље прилике.“ Узвикнула је, па стаде кћери расчлањавати, како је и г. Јовић искао, и да ће скорим бити „прстен“.

Даница јој паде на груди плачући; молила је преклињала, да је даде Милану, јер воли и она њега. Али госпођа остаде при своме. — Ко би се још освртао и на луде жеље и суза девојачке! . . .

Још истога дана разнео се глас о удадби Даничиној по селу као муња, помоћу саме гђе Чигрићке.

То је чуо и Машић, па дошао да се о томе лично извести. Чигрићка му рече лукаво и смишљено, да јој је

бити до певања). У прочем то може и за урођенике да буде добро, јер кад чују рођаци Ванцошеви из бела света, да се у Босни пева, они ће рећи: *Wo man singt, da lass dich ruhig nieder* — и тако ће да порасте, ако не босанско коло, а оно бар босанска коло низација.

Друга је новост „Позориште у Сарајеву.“ А, то је лепа грана уметности. Позориште је, наравски, немачко, јер Немци се најбоље знају свугде уметнути. Глава је томе позоришту неки г. Шулиц. Али за успех позоришном подухећу није довољна само мадаглава, тутреба и дугачак реп. А реп је публика. Но пошто се Босанци још нису одлучили да буду реп-публика, то ће кандаглава тога позоришта заглавити и вратити се у Осек, од куд је и дошао. — То ће можда бити голема штета по цивилизацију Босне, јер г. Шулиц је већ прилепио на сваки ћошак веселе плакате, да ће давати: „модерне оперете, шаљиве игре и разне лакрдије“ — (али огрешиће се о свети задатак цивилизације, ако непросвећеном народу не покаже и како се канкан игра.)

Ово су за сада све новости из Босне.

Можда ће ко запатити: „Па шта вели „Стармали“ на то?“

Немојте ви питати шта „Стармали“ на то вели, него ајде да прочитамо шта на то вели „Сарајевски Лист.“

„Сарајевски Лист“ вели:

„Радујемо се доласку овог позоришта.“

За овако печење то је достојна салата.

Wünsche wohl gespeist zu haben! — Gute Nacht!*

*) На то ћу ја отпевати нешто мађарски:

„Nem kell nekem saláta.“

Hunczut a ki kapálta — jáj de fájl!“

Слагач.

врло жао што га мора одбити јер је на своју велику жалост Даницу још пре обећала Јовићу.

Он је ту лукаву учтивост одмах прозрео, па у првој ватри и свом увређеном поносу изазва је, да му се покаже у правом свом облику. И то даде повода да падне између њих и оштријих речи.

После овога настрадаше по сироту Даницу праве муке,

До сада се још и надала, да ће јој се мати окренути. а сада јој више нико не поможе!

По заповести материној морала се показивати пред светом весела, а срце хоће да јој пукне. Не дајмо да до тога дође, читаоци моји, — и ја ћу се трудити да тако буде.

II.

Једнога дана не беше Чигрићка код куће. Даница даде срцу на вољу, те стаде горко плакати — та то је начин оних што не могу да се помогну, а слабо се уздају у људску помоћ. . .

У томе куцну неко на врати. Она се трже и отре сузе.

У собу ступи повисоко девојче пријатна изгледа.

„Иванка!“ викну Даница и паде јој око врата.

Верни преводи са српског на немачки.

Лицем на огњену Марију прстеновала се госпођица Милка.

Ћира нек се боље покрије ушима, јер ће набелајисати, ако га Паја изнесе на пазар.

Мирку је родио виноград, па зато сад сваком пуца под нос.

Госпођица Мара дошла је ове године на полицу.

Миљко изгледа, да не зна ни две у накрст, а пун је натучен ђавола.

Јова је у бирту извукао батина, али се на то ни не осврће.

Није ми ни на крај памети, да просим намигушу Персу.

Код мене нема пет на девет, већ ја сваком истину у брк кажем.

Марко је велика вуцибатина.

Тек што се сутоњ почео хватати, а чика је Пера већ насвиран.

Још ни зора није пукла, а ја ударио већ у ракију.

Ој месече, врло ми је криво!

Сунце седе, тама паде.

Народ је сав листом устао на оружје против изелица.

Сунце је већ далеко одскочило, кад се Јулка тргла из сна.

Светао ти образ на српском дивану!

Алекса је једну девојчину узео за душу.

Пера је Паја скинуо шешир, али се Паја прави и невешт.

Бранко се налио до грла, па је из друштва очистио чувства.

Миленков је син пљунут отац.

Милан је одувао својих десет година робије, па се сад влада као банов слободњак.

„Чекала сам те као озебао сунце“, настави грлећи је, „а ти једва сад.“

„Обичај је да вереници прво посеђују; може им по нечија посета и у невреме доћи. . .“ шалила се Иванка, посвојче и синовица богатога трговца Јашића, а најискренија другарица Даничина, па скиде шешир и огртач. Но ту јој паде поглед на другаричино уплакано лице, те је упита за узрок.

Даница је повуче за собом на канапе и стаде причати искрено своје јаде.

У Иванчином оку заблистала се одмах у почетку суза. Да је отера, узе са стола неки „албум“ са пештанске изложбе. Замишљено је превртала листове тамо амо. Са свршетком другаричине приповести, нагло га остави на сто, а преко лица јој прелити лак ал’ приметан осмеј.

Даница је прекорно погледа. „Теби је до смеја, кад се мени срце цепа!“

„Опрости! овај албум покрену у мени мисао, која би можда и теби вратила г. Милана, па се морадох и нехотице насмејати.“

„Мисао једна, да мени Милана врати! Говори, говори!“ викну Даница. „Ја сам те и онако хтела молити, да говориш матери. Тебе је она увек радо слушала.“

Mit dem Gesichte auf der feuerigen Maria hat sich Fräulein Milka geringt.

Cyrrill sollte sich besser mit Ohren zudecken, denn er wird erweisen, wenn ihn der Paja auf den Markt hinausträgt.

Dem Mirko hat der Weingarten geboren und desshalb schiesst er jetzt einem Jeden vor die Nase.

Fräulein Mara ist dieses Jahr auf die Stellen gekommen.

Miljko scheint, dass er nicht einmal zwei kreuz und quer weiss, ist aber voll überschlagen mit den Teufeln.

Der Jova hat im Wirthshause Stöcke gezogen, aber er kehrt sich darnach nicht einmal um.

Es ist mir nicht einmal am Ende des Verstandes, die Blinzlerin Persa zu betteln.

Bei mir giebt es nicht fünf auf neune, sondern ich sage einem Jeden die Wahrheit im Schnurrbart.

Marko ist ein grosser Ziehstock.

Die Abenddämmerung hat sich erst angefangen zu fangen, der Onkel Pera ist aber schon einmusicirt.

Nicht einmal die Morgenröthe hat geschossen, ich aber habe schon im Branntwein eingeschlagen.

O Mond, es ist mir sehr krumm!

Die Sonne setzte sich, die Finsterniss fiel.

Das Volk ist ganz mit dem Blatte gegen die Fresser auf die Waffen aufgestanden.

Die Sonne war schon weit abgesprungen, als sich die Julka aus dem Schlafe gezogen hat.

Es sei Dir das Gesicht glänzend auf der serbischen Sopha. Alexa nahm ein kleines Mädchen für die Seele.

Peter hat dem Paul den Hut heruntergenommen, aber Paul macht sich ungeschickt.

Branko hat sich bis zur Kehle aufgegossen und hat aus der Gesellschaft die Gefühle gesäubert.

Milenko's Sohn ist der gespuckte Vater.

Milan hat seine zehn Jahren Kerker weggeblasen und regiert sich jetzt wie ein freier Mann des Banus.

„Дабоме кад сам јој у свачем мисли одобравала. . . . Не Данице, путем молбе и разлагања не ћемо у твоје матере ништа успети. Сада се морамо латити другог средства. Него кажи ти мени искрено, волиш ли ти Матића тако јако, да би шњиме сретнија била и у најцрњем сиромаштву, него са вереником ти у изобиљу?“

„Ох, волим га, волим! — та волим га већма но своју душу! . . .“

„Добро! А сад ми још реци, били те он и сад узео, кад би те мати хтела дати?“

Даница порумени. „Ја сам уверена да ме он љуби; а ја га нисам увредила, па што да ме не узме?!“

„Тако је. А хоћемо ли успети, то стоји до случаја.“

„До случаја!“ понови тужно Даница и обори главу.

„Употријебу све што се може, да ти помогнем“ храбрила је Иванка; „само ти буди опрезна, па немој да се одаш. Ни мати твоја не сме знати, да сам ја данас овде била, ни да сам у опште с тобом говорила, од кад си ти верена. А сад збогом! Морам још размишљати, како ћу отпочети; још нисам на чисто, а бојим се и да ме твоја мати овде не затече.“

После четврт часа дошла је дома и Чигрићка, али већ

У очи светог Илије извадио се Мирко за калфу.

Ката се натукла у нове хаљине.

Јуче је ускочила Милева за Милутином, а била је с другим момком већ под прстеном.

Даница је изишла на глас.

In den Augen des heiligen Elias hat sich Mirko für einen Gesellen herausgenommen.

Die Kata hat sich in neuen Kleidern überschlagen.

Gestern ist Mileva nach Milutin eingesprungen und war doch mit einem anderen Jünglinge schon unter dem Ringe!

Die Danica ist an die Stimme herausgekommen.

Милисав.

Голубија ћуд.

Ја би дао сваком своје,
свакоме би реко, што је,
какав имам суд:
не бојим се галерије;
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би реко Шимазури,
кад се, наво разузури,
да је збиља луд;
да у њега мозга није:
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би реко и баруну,
и неговом новом чуну,
„у таман ти труд,
и све твоје срмажије;“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја б' у брке реко Фрању,
првоточне бачве врању,
„издаје те суд,
зар не видиш да већ гније?“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

И Чиви би смио рећи,
а с мегдана не утећи:
„А Jud bleibt a Jud,
ко још с тобом ићи смије?“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би реко „мој Давиде,
нек те кољу буде гњиде,
кад си пуст и луд;
теби треба силенције:“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

На Нику би сав с' изврзо,
„ето си се цио смрзо,
ладан ти је кут;
тражи мандат, да те згрије:“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би црном калајцији:
„на ибру си ти нужнији,
па срећан ти пут,
гди се траже калај — лије:“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би реко моме Јози:
„лост ти сена треба кози,
кад зашкрипи студ;
чувај луку honnhiv — није:“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би Васи реко добро,
да је давно бостан обро,
пошав на кривуд:
па сад заман поге крије —
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би јасно реко Јови,
сад на глави да зачлови,
као колац крут;
у њег' више вере није:
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би блатском: „драги брате,
већ си клопав, није за те
наджупански скут;
држ' с' и даље штипендије.“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

застаде Даницу саму. Главу је тужно оборила, у рукама је држала изложбени албум, на уснама лепршао се горак осмејак — но из очију је опет вирио зрачак обновљене наде.

III.

Госпођица Иванка беше у великој неприлици. Добро срце њезино желило је свом снагом, да другарици помогне у несрећи, а урођена досетљивост и жива машта њезина створила је одмах и план за то. Друго је дабоме питање, ко ће га и како ће се он извести. — Она у првом свом одушевљењу није ни промерила све тешкоће — и то јој сад задаваше бриге.

Изложбени албум сетио је срећака што се продаваше по форинту комад овога пролећа и по њиховом селу. Такову срећку узео је зацело и г. Машић. А баш и да није, шта то чини! Даница га воли, и он је ваљан момак. Па што неби немилостиву госпођу мамицу и обманули! . . . мислила је она. Требало је дакле госпођи Чигрићки онако случајно, но из поуздана извора пустити у уши, да је Машић са таковом срећком добио десет хиљада форината, а остало би Чигричка својом промућурношћу и сама у ред довела . . .

То беше њезин план. Но у извађану беше чвор! Требало је наћи овај „поуздани извор,“ а то баш није лако. — И Чигричка је истина, створење женскога пола и „жена од речи,“ али увек по себи суди, па јавно исповеда, да женама не треба увек веровати. Мушки су, вели, тек мушки, па им човек може пре веровати, нег' женским торокушама...

Шта ћемо! Свако суди по своме искуству и уверењу, па тако и госпођа Чигричка! . . .

„Поуздани извор“ мора дакле бити свакако мушка глава, и то глава озбиљна и карактерна човека. И то даде госпођицу Иванку у бригу.

„Лако би ми било замолити у шали каквога шарлатана или бар шаљивчину, да ми учини ту услугу. Али озбиљна човека за то наћи тешко је.“ Да замоли свог стрица, испсовао би је поштено. . . Ни друге старије људе није смела да замоли; а од млађих је опет тек он. . .

И ту порумени. „Не, то никако! Ваљда још да помисли да —“

И ту опет порумени и застаде.

(Продужиће се).

Ја би реко патлидану:
„сад одбијај бисер-грану,
док је нов капут;
пристрађуј се што раније:
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би реко српском клубу:
„јер ти носиш туђу шубу,

у Загребу, новембра. 1885.

то је јадна скуд;
за другог те она грије:“
ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Ја би дао сваком своје,
свакоме би реко што је,
какав имам суд;
не бојим се галерије:

ал не могу, јербо ми је —
голубија ћуд.

Само, само, ма ни зеру,
не би реко ја „шпицеру:“
јербо нисам луд;
јер ми нарав за то није;
јер не могу; јербо ми је —
голубија ћуд.

Станко.

Проба пера.

CLIV.

Не даде ми се.

Хтедох писат' нешто
Ситно, фино, сјајно,
Нешто љубословно,
Нешто уздисајно.

Хтедох писат' како љубав
Вечним жаром дише;
И поч'о сам писат',
Ал ме забунише.

Збунише ме моји
Нови сусеђани:
Баш се сад потукли —
Ономад венчани.

CLV.

Где се Чивут помаџари —

Где се Чивут помаџари
Ту се понос јави —
(Познаје му с' и понос у,
Да је Маџар прави.)

Г—д—н.

Искрено признање.

Госпођа Н. Господине професору, што се не одлучите већ једном да се ожените. Та као гимназијски професор ваљда тек можете жену ранити.

Професор. Оно истина; што се тиче ране, ранити би је могао. Али одевати, одевати — ту је чвор.

Расејаност.

Астроном. М удубио се у рачунање када ће се та комета помет појавити.

У то уће газдарица, која га је послуживала и запита: Господине, у које време да донесем ручак на сто?

— Двадесетседмог Септембра 1915. године — одговори расејани астроном, мислећи још једнако на своју комету.

Ајао!

На швајцарским брдима запитаће неки туриста (путник) једног сељана, да ли ће моћи у његовој колиби преноћити.

— Можете да њ у; — ноћу ми у њој спавамо.

Из суднице.

Судија. Ви носите врло скупоцен сат. Реците ми шта је коштао?

Оптужени. Извините, — не могу вас послужити. Заборавио сам сајџију за то запитати.

приб. Срдан.

Одговори уредништва.

Д. Тешићу. Две прве строфе прилично сте истесали, али на оном осталом одвише јако се види да је скрпљено силом и натегом.

„Ратоборној браћи.“ Да је пре десетак дана дошло, радо бисмо штампали. Намера је добра, и спољни облик је глатак и удесан, али то је сад касно говорити.

„Лађа на бурном мору љубави.“ Погодили сте да неће бити за наш подлистак. Вратићемо вам, по жељи на-траг, јер сте послали и адресовану куверту и марке поштанске.

Новије књиге и листови

које уредништво добија у замену:

Годишњак са библиотеком за народ. Велики српски народни илустровани календар за просту годину 1886 која има 365 дана, година 35. Властник и уредник Александар Сандић. Издање српске књијаре браће М. Поповића, у Новом Саду српска штампарија дра Светозара Милетића. 1885. Цена је са уметнутим листовима за приход и расход 50 новчића.

Мали ратарски календар за просту годину 1886. која има 365 дана, са разним белешкама за пољску привреду цена је 20 новч. и

Ружица најстарији српски народни календар са најодабранијим српским народним песмама и приповеткама и разним другим поучним стварима за просту годину 1886. која има 365 дана, излази 58 година. Издање српске књијаре браће М. Поповића у Новом Саду. Цена је 20 новч.

Сад је баш довршено, ново дело за учење мађарског језика по методи Тузен-Лангенштајта: Настава за темељно учење мађарског језика од Адолфа Родера, српски од Стевана Кошовића учитеља.

Учење страних језика је по овој методи најлакше, сваки који иоле мало труда положи око учења, може за кратко време подпуно научити мађарски језик; с тога се особито препоручује свима онима, којима је мађарски језик било у службеном положају или иначе у приватном живо-

ту потребан да набаве ово дело, које је подељено у 20 пи-сама са 60 лекција, а стаје сложено у кутији 5 фор. и мо-же се добити у свакој српској књижарници.

Поручиоци који више примерака поруче добиће при-стојан рабат, а ко поручи или пошље у напред подписаној књижарници 5. фор. а. вр. добиће цело дело с наплаћеном поштарином. У Сомбору 19. (31) октобра 1885. Накладна књижарница Мил. Каракашевића у Сомбору.

 Све дужнике наше, којима са дана-шњим бројем цедуље шаљемо уз ознаку коли-ко који дугује, учтиво молимо да сваки свој дуг подмири у **НАЈКРАЋЕМ ВРЕМЕНУ**. Нека сваки помисли да је издавање новина скопча-но са великим, разноврсним трошковима, па кад ми ове кад и кад на штету своју морамо да подмирујемо, право је да нама плати сва-ки, који новине прима и чита. Иначе мора-ћемо у листу јавно поименце свакога позвати, који то не учини у року од 14 дана. Не же-лимо бруке, али мораћемо учинити, ако доти-чни не ће да своју дужност учине. Зато понов-љено молимо свакога ко данас у своме листу цедуљу нађе да исту пажљиво прочита и свој дуг пошље.

АДМИНИСТРАЦИЈА „СТАРМАЛОГ.“

РЕД ШЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа 1885. до
од 1. децембра даље наредбе.

Од **НОВОГА САДА** у **ЗЕМУН-БЕОГРАД-ОРША-ВУ-ГАЛАЦ**: Средом, 1½ сах. после подне.

Од **НОВОГА САДА** у **БУДИМПЕШТУ**: Суботом 1½ сах. после подне.

Н. Сад. 18. (30.) новембра. 1885.

Агенција.

ИЗИШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1886.

УЗ САРАДЊУ СРПСКИХ КЊИЖЕВНИКА УРЕЂУЈЕ

СТЕВАН В. ПОПОВИЋ

 ГОДИНА ДВАНАЕСТА

Цена 30 новч. или 1 динар.

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упу-ћивати издавалац-штампарији **А. Пајевића у Н. Саду.**

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

ЛИСТОВИ, КОЈЕ УРЕДНИШТВО У ЗАМЕНУ ДОБИЈА.

ЗЕТА, лист за књижевност и забаву. Уредник Јован Павловић. Излази на Цетињу једаред недељно на целом табаку. Годишња цена 6 фор.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА, лист за политику и књижевност. Излази на Цетињу једаред недељно на читавом табаку. Цена му је годишње 6 фор. Претплату на оба листа ваља слати поштанском упутницом на Петра Рамадановића у Котор. (Boche di Cattaro).

СРПСКИ ЛИСТ, излази у Задру једаред недељно на читавом табаку. Цена му је годишње 6 фор. Издавалац и одговорни уредник Саво Бјелановић.

НЕВЕН“ ЧИКА-ЈОВИН ЛИСТ, уређује власник му Змај-Јован Јовановић, издаје и штампа А. Пајевића, у Новоме Саду. Излази два пута месечно на читавом табаку. Цена је листу 4 фор. или 10 динара годишње. 2 ф. одно-сно 5 динара полугодишње.

„ГЛАС ИСТИНЕ“ лист за духовне беседе, живото-писе и старине, уређује С. Петровић, издање и штампа А. Пајевића у Н. Саду Излази два пута месечно на читавом табаку. Цена је листу 2 ф. или 5 динара годишње, 1. ф. или 2½ дин. полугодишње.

„ЈАВОР“, Лист за забаву, поуку и књижевност. Влас-ник Змај-Јован Јовановић уредник г. Илија Огњановић. Издање књижаре Луке Јоцића и друга. Излази у Н Саду сваке недеље на читавом табаку. Цена је листу 5 ф. на читаву годину, 2 ф. 50 на пола године. За стране земље 6 фор. годишње.

ПАНЧЕВАЦ, недељни лист за просветне и прив-редне цели. Излази у Панчеву једаред недељно на чи-тавом таб. ку. Издавалац и одговорни уредник Никола М. Косанић. Годишња цена 4 фор.

ДРАШКОВ РАБОШ, лист за свакога. Излази у Сплѣ-ту два пута месечно. Годишња цена 2 фор. Власник, из-давалац и одговорни уредник Јово Метличић, коме и пред-плату ваља упућивати.

САДАШЊОСТ, недељни лист за просвету, привреду и забаву народну. Излази у Вел. Кикинди, куда и прет-плату ваља слати на име самог уредника г. Паје Петро-вића. Цена је листу 3 фор. на читаву годину.

БАЧВАНИН, лист за просвету, привреду, трговину и забаву. Излази у Сомбору сваке недеље на целом табаку. Одговорни уредник Мита Поповић, издавалац штампарија Мужика и Партлића. Цена је листу: на годину 4 фор. на пола године 2 ф. односно 10 и 5 динара за Србију.

ГОЛУБ, лист за српску младеж. Излази у Сомбору месечно једанпут на читавом табаку. Уредник Јован Вла-гојевић, издавалац књижара Миливоја Каракашевића. Це-на је 1 фор. на целу годину, за Србију 2½ динара.

СРПЧЕ, лист за српцад. Излази у Београду на чи-тавом табаку два пута месечно. Уредник Ј. Миодраговић. издавалац М. В. Поповић. Претплатна цена за Аустро-Угарску 3 фор. на целу годину, а за Србију 4 динара.

СРБОБРАН, лист за политику, народну просвјету и привреду. Излази у Загребу уторником, четвртком и недељом. Власник и одговорни уредник П. Јовановић. Цијена је листу 10 фор. годишње.

ЗАСТАВА. Излази у Н. Саду средом, петком и не-дељом на целом табаку, а уторником на пола табака Од-говорни уредник Јаша Томић, издавалац српска штампа-рија дра Светозара Милетића, Цена је листу 14 фор. на читаву годину, односно 35 динара за Србију.

БРАНИК, лист за политику и т. д. излази уторником, четвртком и суботом на читавом табаку. Одговорни уред-ник Никола Јоксимовић, власник издавалац Миша Дамит-ријевић. Цена 12. фор. На целу годину, односно 6. на по-ла и 3. фор. за четврт године. За Србију цена 30 динара.